

Dossier behandeld door : De Smet Nathalie
E-mail: nathalie.desmet@apd-gba.be

Vlaamse Ouderenraad vzw
Ter attentie van Mijnheer Nils Vandenweghe
Directeur
Via e-mail: nils.vandenweghe@vlaamse-ouderenraad.be

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)	Datum
	SA3/DOS-2020-02656-002-nds		

Betreft: informatieaanvraag - vrijwilligerswerk door 65-plussers enkel toegestaan mits voorlegging van een medisch attest - Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna "de AVG")¹

Geachte Mijnheer

Ik heb uw informatieaanvraag van 3 juni 2020 in goede orde ontvangen.

De hiernavolgende informatie wordt u verstrekt op basis van de elementen die u ons heeft bezorgd en waarvan de juistheid, de volledigheid en het actuele karakter onder uw verantwoordelijkheid vallen. Indien uw vraag evolueert naar een andere soort procedure, bestaat de mogelijkheid dat de GBA de door u aangereikte informatie-elementen zal nagaan en in voorkomend geval haar standpunt daardoor kan wijzigen.

De GBA stelt vast dat nu de corona-maatregelen van de overheid versoepelen, 65-plussers blijkbaar gevraagd worden om bepaalde persoonsgegevens te delen als voorwaarde voor het (her)opnemen van een engagement als vrijwilliger in een voorziening voor ouderen omdat deze doelgroep een kwetsbare gezondheid heeft.

---

¹ Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*. U kan deze tekst raadplegen via de volgende link: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>.

Er zouden al formulieren in omloop zijn waarin de vrijwilliger moet verklaren:

- dat zijn medische toestand in orde is;
- dat hij het advies heeft ingewonnen van zijn huisarts om dit vrijwilligerswerk uit te oefenen;
- dat hij elders geen vrijwilligerswerk uitoefent of zal uitoefenen, om zodoende het aantal contacten te beperken.

De GBA heeft, in het licht van de versoepeling van de corona-maatregelen, uiteraard begrip voor de terechte bezorgdheid rond de risico's voor ouderen met een preciaire gezondheid in een voorziening, maar dat de voorziening enkel nog vrijwilligerswerk door 65-plussers zou dulden indien deze laatsten een dergelijk ingevuld formulier kunnen voorleggen, gaat voor de GBA te ver.

De GBA gaat ervan uit dat het door de vrijwilliger ingevulde formulier zal worden bijgehouden door de voorziening, dus geldt de werkingssfeer van de AVG.

Het gaat hier om een inzameling van gegevens betreffende de gezondheid van de vrijwilliger.

Onder de AVG gelden hiervoor strengere regels. Er geldt zelfs een principieel verbod op de verwerking van dergelijke bijzondere categorieën persoonsgegevens, met niettemin een aantal limitatieve uitzonderingen op dat algemeen verbod, o.a. op grond van de uitdrukkelijke toestemming van de vrijwilliger.

Maar als de voorziening een dergelijke toestemming vraagt rijst de vraag of een vrijwilliger wel überhaupt een geldige toestemming kan geven, gezien de ongelijke machtsverhouding. Een vrijwilliger kan zich nl. onder druk gezet voelen om toestemming te geven, terwijl de AVG een vrije toestemming vereist. Het is dus niet duidelijk hoe de voorziening een dergelijke "vrije" toestemming van de vrijwilliger kan bekomen.

De vrijwilliger moet over alle omstandigheden van de gegevensverwerking en de gevolgen ervan worden geïnformeerd. Hij moet met name weten welke gegevens zullen worden verwerkt, hoelang die verwerking duurt, op welke wijze zij plaatsvindt en met welk specifiek doel. Hij moet eveneens weten wie de gegevens verwerkt en of de gegevens aan derden worden doorgegeven. Het is cruciaal dat hij op de hoogte wordt gesteld van de gevolgen van het eventueel weigeren van zijn toestemming (nl. dat hij geen vrijwilliger (meer) kan zijn).

Dit laatste wringt nochtans met de AVG: het is inherent aan een vrije instemming dat het niet verlenen ervan geen nadelige gevolgen mag opleveren.

De bewijslast voor het feit dat de vrijwilliger in een situatie werd gebracht waarin hij de informatie vrijwillig kon meedelen of niet, rust volledig op de verwerkingsverantwoordelijke.

Behoudens nieuwe elementen binnen één maand, zal uw dossier worden afgesloten.

Hoogachtend

Charlotte Dereppe
Directeur van de Eerstelijnsdienst